

ODPRTO PISMO

Datum: 16. 5. 2024

ARIS diskriminacija na podlagi starševskega varstva oziroma bolezenskega stanja

V akademskem svetu in sicer se že dolgo opozarja na problematiko »steklenega stropa« s katerim se med svojo kariero soočijo znanstvenice, in na »škarjasti diagram« ter »puščajočo cev«, ki nazorno kažeta, kako znanost izgublja/izloča ženske tekom njihove kariere, še posebej mlade znanstvenice, 10-15 let po doktoratu in še posebno na področju tehnike ter naravoslovja. Številne ovire so globoko zakoreninjene, a prikrite, odražajo se v pravilih, ki jih še vedno postavlja in vzdržuje patriarhalno vzgojena akademska oblast. Čeprav naj pravnih, torej formalnih, ovir za enake karierni možnosti žensk ne bi bilo, to v Sloveniji ne drži.

V Visokoškolskem sindikatu Slovenije, Sindikatu vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije ter v Konfederaciji sindikatov Slovenije PERGAM z ogorčenjem ugotavljamo, da Agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS), še danes, leta 2024(!), s podzakonskimi akti ter interpretacijo le-teh postavlja ovire prav najbolj ranljivim skupinam, predvsem mladim znanstvenicam, ki so se odločile za materinstvo in vsem, ki se zaradi zdravstvenih težav v določenem obdobju, ko so bili daljši čas iz zdravstvenih razlogov odsotni z dela, niso mogli strokovno udeleževati. ARIS pri presoji izpolnjevanja kriterijev za vodje projektov (*Kriteriji za ugotavljanje izpolnjevanja izkazovanja mednarodno primerljivih raziskovalnih rezultatov in obdobje zajema mednarodno primerljivih raziskovalnih rezultatov za vodjo raziskovalnega projekta in programa*) ne upošteva podaljšanega obdobja za zajem mednarodno primerljivih rezultatov zaradi začasne neprekinjene odsotnosti, čeprav mu to izrecno narekuje tudi 63. člen Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti. Direktorica ARIS namreč zahteva, da prijaviteljice oziroma prijavitelji projektov, čeprav so bili dlje časa upravičeno odsotni, izpolnijo kriterije za vodje projektov glede citiranosti in minimalno oceno iz znanstvenih objav, ki upošteva kvaliteto objav (A1), v enakem časovnem obdobju, kot če bi se v tem obdobju lahko strokovno udeleževali. S tem se ARIS postavlja nad zakon ter dejansko diskriminira znanstvenice ter znanstvenike, ki se zaradi nosečnosti, materinstva, starševstva ali svojega zdravstvenega stanja določeno obdobje niso mogli strokovno udeleževati.

Posledično je ARIS na letošnjem projektne razpisu zavestno zavrnil in izločil projektne prijave prijaviteljev in prijaviteljic, ki so na podlagi dokumentirane upravičene odsotnosti, določene v predpisih o zdravstvenem zavarovanju, uveljavljali podaljšanje obdobja zajema znanstvenih objav za ugotavljanje izpolnjevanja pogojev za vodjo projekta. Ker pa se tudi številni institucionalni pravilniki sklicujejo na izpolnjevanje ARIS pogoja za vodjo projekta, se diskriminacija ARIS posledično širi in odraža tudi na primer pri dodelitvi mentorskih mest na posameznih znanstvenoraziskovalnih institucijah, možnosti vodenja programskih skupin, ipd.

To je nedopustna in zavestna diskriminacija s strani ključnega nacionalnega financerja znanosti v Sloveniji, ki prizadene predvsem mlade znanstvenice, ki se odločijo za materinstvo ter vse, ki so bili zaradi bolezni dlje časa odsotni. Zagovornika enakih možnosti pozivamo, da začne postopek

ugotavljanja in odprave diskriminacije in sproži postopek za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti kriterijev, na podlagi katerih ARIS presoja izpolnjevanje kriterijev za vodje projektov! Prav tako pričakujemo, da se bo do diskriminatornih praks na ARIS opredelil prof. dr. Igor Papič kot minister, pristojen za raziskovanje, zaradi zavestne diskriminacije na podlagi starševstva oziroma zdravstvenega stanja, torej diskriminacije najbolj ranljive populacije pa direktorico ARIS pozivamo, da nemudoma odpravi diskriminacijo.

Visokošolski sindikat Slovenije
Andrej Vogrin
Predsednik
I.r.

Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije
Branimir Štrukelj
Glavni tajnik
I.r.

KSS PERGAM
Jakob Počivavšek
Predsednik
I.r.

Poslano na e-naslove:

- Medijem
- ARIS: glavnapisarna@aris-rs.si
- MVZI: gp.mvzi@gov.si
- Vlada RS: gp.gs@gov.si
- Predsednik vlade: gp.kpv@gov.si
- Državni zbor RS: gp@dz-rs.si
- Komisija za enake možnosti v znanosti pri MIZŠ: gita.zadnikar@gov.si
- Predsednica komisije: kristina.zagar@ijs.si
- Zagovornik načela enakih možnosti: gp@zagovornik-rs.si